

Аналітичний центр «Нова Економіка»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ
ТА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

16 червня 2018 року

Київ
2018

УДК 33(063)

А 43

Актуальні питання економіки, фінансів та сучасного менеджменту: збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (м. Київ, 16 червня 2018 р.). – К.: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2018. – 132 с.

УДК 33(063)

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Alyohina I. S.

THE DEVELOPMENT OF TAXATION THEORY BEFORE 20TH C6

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Коновалова Д. Є.

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА..... 10

Омельченко Ю. В.

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ..... 13

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Варцаба В. І., Мулеса Е. В.

РИЗИКИ СУЧАСНОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ
АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ..... 17

Логоша Р.В., Хрипко О.В.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....20

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Берсенева А. О., Крайнюченко О. Ф.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА
ЯК ФАКТОР ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ24

Вдовиченко Н. В., Михайленко О. В.

РИНКОВА КОНКУРЕНЦІЯ НА ШЛЯХУ УДОСКОНАЛЕННЯ27

Гринюк А. В., Михайленко О. В.

ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА НА КОНКУРЕНТНИХ РИНКАХ.....29

Кордак І. С., Михайленко О. В.

ПРИБУТКОВІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
ТА СПОСОБИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ 31

Михайліченко І. В., Михайленко О. В.

ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ 33

Пашков С. І.

СУТЬ І СТРУКТУРА ВИТРАТ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА36

Сарбаш Л. Д., Пекар К. Р.

САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК КЛЮЧ ДО УСПІХУ КЕРІВНИКА
ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ39

Макаренко П. М., Пілявський В. І.

МЕТОДИ ВАРТІСНОЇ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ
М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....42

Попова Т. В.

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ
НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ КРАЇНИ46

Література:

1. Децентрализація влади в Україні: не то рішення не той проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://argumentua.com/stati/detsentraliz>.
2. Кравців В.С. Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ird.gov.ua/irdp/p20170701.pdf>.
3. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад. Кабінет Міністрів України: Постанова, Методика від 08.04.2015 № 214.
4. Про місцеві бюджети людською мовою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.frn.mk.ua/wp-content/uploads/2014/12/bro.pdf>.

Логоша Р.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу

Хрипко О.В.

студентка IV курсу спеціальності «Менеджмент ЗЕД»

*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Екологічність ведення сільського господарства залежить від чистоти земель, водних та повітряних ресурсів. Водночас використання препаратів захисту рослин та хімічних добрив, деяких інших ресурсів антропогенного походження які широко застосовуються у рослинництві інтенсивного типу, об'єктивно спричиняє суттєвий негативний вплив на навколишнє середовище. Враховуючи, що останніми роками інтенсивність хімічного, радіаційного та інших видів антропогенного впливу на довкілля продовжує зростати, і це негативно позначається на здоров'ї людей, питання виробництва чистої продукції набуває підвищеної актуальності. У часі зазначена тенденція збігається з актуалізацією «зеленої революції» з другої половини ХХ ст.

В аграрному секторі світової економіки в останні десятиліття зміцнює свої позиції та набуває поширення інноваційна стратегія довгострокового зрівноваженого розвитку, яка проголошує необхідність встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь стосовно безпечного і здорового довкілля. Саме концепція зрівноваженого розвитку призвела до виникнення численних еко-інновацій. До таких належить виробництво екологічно чистої продукції, використання природних, ресурсозберігаючих технологій, концепція управління «зелений офіс», концепція «еко-ефективності», модель «чистого виробництва», міжнародні стандарти еко-менеджменту й аудиту (ISO 14000, EMAS та ін.), методи підвищення ресурсної продуктивності на основі концепції MIPS, новий системний екологічний дизайн і спеціальне маркування продукції та інші

ініціативи, що покликані забезпечити підвищений рівень екологічної безпеки виробництва, продукції та послуг при одночасному зміцненні конкурентних такого бізнесу.

Тим не менше, економіка органічного с.-г. виробництва представляє собою принципово іншу систему у порівнянні з традиційною. Слід зазначити, що у світі впродовж ще 60–80-х рр. ХХ ст. виникли цілий ряд підходів до вимог такого виробництва, які у ряді випадків істотно різняться. Проблемним залишається питання наукового забезпечення таких філософій і практик, як, наприклад, у випадку використання ГМО та багатьох ін.

Здебільшого ж на сьогодні на цьому ринку переважають стандарти, за якими органічне с.-г. виробництво передбачає не лише використання тільки органічного добрива, а й мінімізація використання будь-яких хімічних засобів навіть на етапі заготівлі гною, що унеможливорює його традиційне використання у більшості випадків, а також використання екологічно чистого, у т. ч. генетично немодифікованого насіння. Зрозуміло, що на перших етапах організації такого господарства різко зростає проблема негативної дії бур'янів, шкідників та хвороб, що закономірно знижує рівень продуктивності, підвищує собівартість врожаю та зменшує доходи загалом. Зазначене повинно бути враховано у ціноутворенні на подібну продукцію, що, очевидно, складає першу – економічну – проблему галузі. В Україні, очевидно, лише відбувається постановка задач економізації цієї галузі з огляду на невизначений попит, цінові пропорції, можливості експорту та ін.

До іншої належить проблема дотримання екологічних вимог даного виробництва – підбір технологій, ресурсів, виду та сорту продукції, території і т. п. Обмежуючими ресурсами, що визначають можливість органічного агровиробництва, є природне середовище, зокрема, екологічний стан с.-г. угідь, особливість матеріально-технічного забезпечення, фінансових і трудових ресурсів, реалізації продукції тощо. Проблема полягає у тому, що на даний час знайти абсолютно «чисті» території достатньо складно, оскільки існують не тільки «місцеві» джерела забруднення, а й між державне та трансконтинентальне перенесення забруднювачів, які, крім ґрунту, забруднюють також інші природні компоненти.

З початку 2014 р. вступив у дію Закон України № 425-VII «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», що створює передумови для динамічного розвитку органічного ринку в Україні [1]. Проте, вітчизняні виробники проходять процедуру органічної сертифікації в основному зарубіжними представництвами за діючими міжнародними стандартами, тоді як частка вітчизняних – також недержавних – органів стандартизації (Біолайн та Органік Стандарт) складає 11% до загалу.

Особливістю бізнесу, є велика кількість методологічно відмінних підходів до тлумачення органічного землеробства, що знайшло своє відображення у наявності множини різних стандартів. Історично такі стандарти здебільшого мали національне походження: практично кожна європейська країна має такі стандарти. З 90-х рр. в Україні якась частина з цих стандартів почала втілюватися через реалізацію ряду проектів міжнародних організацій, таких як

USAID, FiBL, МБФ «Добробут громад», GOMA, Equi Tool, IROCB, IFOAM, ABCert, Органік стандарт, Austria Bio Garantie, Biokontroll Hungaria, BCS, CERES, ECOCERT, Lacon, ICEA, Bioagricert, Suolo e Salute, ЕТКО, CONTROL UNION, Espocert, NOH, JAS, Bio Suisse, KRAV, стандарти Асоціації «БЮлан» та ін. В літературі [2, с. 24], достатньо детально здійснено опис таких програм та організацій. Важливим є те, що на вітчизняній практиці сертифікація здійснюється паралельно і одночасно практично за всіма стандартами, тобто процес має стихійний по суті характер, який важко піддається моніторингу.

Окремою і істотною є проблема ресурсного забезпечення даного бізнесу, наприклад, внесення органічних добрив. На сьогодні заготівля і внесення гною у галузі рослинництва різко зменшилися, досягнувши історичних мінімумів. Якщо 25-30 років тому вносили на гектар сівозмінної площі 9,5-10 т органіки, а під овочеві – більше 20,0 т, то останні дані 0,8-0,9 т/га сівозмінної площі. У більшості господарств не має тваринництва загалом, натомість використання мінеральних добрив різко зросло. Поєднання цих двох трендів суперечить принципу екологізації галузі в принципі на фоні практично повної відсутності якогось адекватного регулятивного впливу.

У світі під органічним сільським господарством зайнято 37,2 млн га земель, включаючи землі т. з. «перехідного» періоду, тобто на яких у подальшому таке виробництво планується. Регіони з найбільшими площами органічних с.-г. угідь розташовані в Океанії (12,2 млн га або 33%) та в Європі (10,6 млн га або 29%). Латинська Америка має 6,9 млн га (18,4%) таких угідь, Азія (3,7 млн га або 10%), Північна Америка (2,8 млн га або 7,5%) та Африка (1,1 млн га або 3%). Кількісно 34% виробників органічної продукції світу розташовано в Азії, 30% – в Африці та 16% – в Європі. До країн з найбільшою кількістю (на 2014 р.) виробників належать Індія (547,6 тис. га), Уганда (188,6 тис. га), Мексика (169,6 тис. га) [3, с. 236].

Відповідно виробництво продуктів харчування за органічними стандартами в останні 30 років стало вагомою галуззю світової аграрної сфери. Світовий ринок органічної продукції постійно зростає. У 2004 р. такий оцінювався у 427 млрд грн, у 2006 – близько 634, в 2009 р. – 834 млрд грн. У 2015 р. світовий ринок органічної продукції оцінювався у 1751,4 млрд грн. При цьому с.-г. підприємства, зайняті у виробництві органічної аграрної продукції в Україні, забезпечили її валовий обсяг вартістю понад 417 млн грн. Водночас швидкість зростання виробництва перевищувала темпи динаміки будь-яких інших ринків с.-г. продукції – за 10 років такий збільшився майже у 10 разів. Найбільш розвинені ринки органічної продукції зосереджені в США, Німеччині та Франції. Серед європейських країн лідером із продажу органічної продукції є Німеччина з обсягом ринку понад 223 млрд грн.

Українські здобутки з вирощування органічних злакових відзначені шостим місцем у світовому рейтингу за площею посівів – 134,1 тис. га проти 358,8 тис. га у лідера – США [4]. У 2014 р. на Європейському конгресі органічного виробництва презентували дані щодо розмірів площ органічних земель с.-г. призначення, де Україна посіла 10 місце за абсолютною оцінкою з показником

400,7 тис. га. Таким чином, частка сертифікованих органічних площ в Україні складає близько 1% до загального обсягу с.-г. угідь. Україна входить до двадцятки країн – лідерів органічного руху і до трійки країн у Східноєвропейському регіоні щодо сертифікованої органічної площі поряд із Чехією та Польщею.

Структура українських сертифікованих органічних господарств за видами стандартів свідчить про те, що близько 89% товаровиробників орієнтовані на зовнішній ринок і працюють за стандартом, рівнозначним Постанові Ради ЄС, NOP (США) та Біо Свісс (Швейцарія), 11% аграріїв здійснюють діяльність за стандартами, розробленими Міжнародною громадською організацією виробників органічної продукції «Біолан» і орієнтовані на внутрішній ринок. Ще раз звертаємо увагу на те, що ринок цієї продукції регулюється недержавними стандартами вже тривалий час і у більшості країн, тобто державні регуляції у контексті стандартизації не є актуальними, як про це часто повідомляється у вітчизняній пресі.

Література:

1. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 03.09.2013 р. № 425-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/425-18>.
2. Ульянченко О.В. Проблеми та тенденції розвитку органічного овочівництва і плодівництва в Україні. / О.В. Ульянченко, Р.М. Безус // Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. – 2016. – № 2. – С. 23-32.
3. Willer H., Kilcher L. The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2015. IFOAM–FiBL. – 2015. – 380 p.
4. Ринок органічної продукції та Україна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.biolan.org.ua/uk/news/?newsid=111>.